

ENERGIDEPARTEMENTET
Postboks 8148 Dep

0033 OSLO

Deres ref:
24/1118

Vår ref:
2024/16590-2
Lotta Maria Möllerfalk

Dato:
26.06.2024

Høring av endringer i forskrift om netregulering og energimarkedet (NEM) om modenhetsvurderinger mm

Viser til oversendelse 07.05.2024 vedrørende høring av endringer i forskrift om netregulering og energimarkedet (NEM), med høringsfrist den 07.08.2024.

Energidepartementet sender på høring et forslag om at nettselskapene må vurdere om de prosjektene som ønsker ny eller økt nettkapasitet (når kunden ber om 1 MW eller mer) er tilstrekkelig modne. Formålet med dette er å bidra til at det er prosjekter som faktisk gjennomføres som skal få kapasitet i nettet. Forslaget innebærer at det settes krav om at nettselskapene skal vurdere om prosjekter som ber om nettkapasitet er modne. Kun prosjekter som er vurdert som modne skal få reservere kapasitet eller stå i kapasitetskø. Aktører som har fått reservere kapasitet eller som står i kapasitetskø, må dokumentere at de har tilstrekkelig framdrift i sitt prosjekt for å kunne beholde sin reservasjon eller plass i køen. Formålet er å legge til rette for at prosjekter med gjennomføringsevne prioriteres og hindre at umodne prosjekter fortrenger modne prosjekter.

Det er også foreslått at nettselskapene skal pålegges å registrere og rapportere tiden det tar å tilknytte kunder som ber om kapasitet under 1 MW, og at kravet om at nettselskap med områdekonsesjon skal tilknytte nytt og økt forbruk uten ugrunnet opphold skal formaliseres i forskrift.

Fylkeskommunen skal bidra til at nasjonale og regionale føringer blir fulgt opp i saker hvor våre ansvarsområder blir direkte berørt. Vi har en rolle som regional utviklingsaktør, planmyndighet og som faglig veileder. Fylkeskommunens uttalelse gis med grunnlag i mål, prinsipper og anbefalinger, slik de er nedfelt i overordnede nasjonale og regionale styringsdokumenter.

Vi er generelt positive til forslaget om innføring av nye nasjonale bestemmelser om krav til modenhet for prioritering av nettkunder. Foreslått prosess for modenhetsvurdering ligger tett opp mot den metodikk som flere nettselskap bruker i dag, og vi er positive til å forskriftsfeste denne metodikken. Vi mener at forslaget kan bidra til å standardisere tilknytningsprosessen, frigjøre kapasitet i nettkøene og gi mer realistiske estimater på kapasitet og behov i fremtiden. Dette forutsetter dog at de har en viss grad av standardisering, og ikke er opp til hvert enkelt nettselskap å definere selv. Vi mener det kan være uheldig at forslaget til § 3-4

Postadresse:
Postboks 4404
Bedriftssenteret
2325 Hamar

Besøksadresse:
Innlandet fylkeskommune
Parkgata 64
Hamar

Telefon: +47 62 00 08 80
E-post: post@innlandetfylke.no
Internett: www.innlandetfylke.no
Org.nr.: 920717152

(plikt til å foreta modenhetsvurdering) åpner for at nettselskapene kan ha flere modenhetskriterier enn det som listes opp i bokstav a til f. Vi mener dette kan skape problemer og uforutsigbarhet for næringslivet, dersom det eksempelvis lages ulike kriterier i ulike nettselskap og regioner. En standardisering vil også bidra til å sikre likebehandling. Det vil være en fordel om bransjen i fellesskap blir enig om vilkår, og gjennom dette sørge for at eventuelle lokale hensyn og tilpassinger kan bli tatt vare på i prosessen.

Det er viktig at tilknytningsprosessen er tydelig, transparent og oversiktlig for alle aktører, også etter en eventuell innføring av modenhetsvurderinger.

Vi mener at departementet bør se på muligheten til å inkludere en vurdering av samfunnsbehov og/eller samfunnsnytte som et av kriteriene for tildeling, eller som mulighet til å gi opprykk i en kapasitetskø. Dette kan være hensyn til beredskap, klima, arbeidsplasser og verdiskaping m.m. Det vil være svært vanskelig for det enkelte nettselskap å kvantifisere hvilke kriterier som skal vektlegges, og på hvilke sammenligningsgrunnlag, og derfor bør departementet her utforme noen grunnpremisser.

Vi mener det er hensiktsmessig at plikten som tilknyttende nettselskap har til å gjennomføre modenhetsvurderinger også gjelder for tilknytning av ny produksjon. I de tilfeller hvor det er begrensninger i nettet som påvirker nye tilknytninger eller forespørsler om økt kapasitet, vil en modenhetsvurdering av nye prosjekter være like relevant for produksjon som for forbruk. Tilsvarende som med uttakskunder vil et umodent produksjonsprosjekt som ber om ny eller økt kapasitet i et område med begrenset nettkapasitet, fungere som en markedsbarriere for mer modne prosjekter. Vi ønsker derfor at nettselskapenes plikt til å gjennomføre modenhetsvurdering skal gjelde for både forbruk og produksjon.

I høringsforslaget foreslår vi at det forskriftsfestes en rett og plikt for nettselskapene til å trekke tilbake reservert, men ikke enda tildelt, kapasitet fra aktører som står i reservasjonsskø ved manglende fremdrift i prosjektet. Reservasjon av kapasitet til aktører som ikke har en realistisk og forpliktende plan for å ta denne kapasiteten i bruk, eller reservasjon av større kapasitet enn aktøren har behov for, vil kunne representere en markedsbarriere for andre aktører dersom nettkapasiteten er begrenset. Nettselskapene har derfor allerede en plikt til å følge opp aktørene og til å, hvis nødvendig, trekke tilbake reservert kapasitet, se punkt 2.3.4. Formålet med å forskriftsfeste nettselskapenes rett og plikt til å trekke tilbake reservert kapasitet er å synliggjøre de krav som allerede gjelder men også å gi en tydelig hjemmel til å trekke tilbake reservert kapasitet.

Vi ønsker videre å fremme et forslag om muligheten til å redusere reservert kapasitet, dersom nettselskapet ser at prosjektet kunne vært løst mer effektivt eller med mindre effektbehov, uten endring i ytelse eller leveranse. Nettselskapenes plikt til å sørge for markedsadgang etter NEM § 4-6 omfatter også en plikt til å hindre markedsbarrierer. Siden nettkapasitet blir en stadig mer begrenset ressurs, har ledetidene for å få nettkapasitet inn i nye prosjekter blitt alt lenger. Aktører som reserverer nettkapasitet uten at det er realistisk at den vil tas i bruk eller som får reservere mer kapasitet enn de reelt har behov for, vil legge beslag på nettkapasitet og dermed fungere som en markedsbarriere for andre aktører som har behov for nettkapasitet.

En reservasjon av mer kapasitet enn det kunden reelt har behov for og tidlig reservasjon uten å stille krav til fremdrift og/eller uten å tidsbegrense reservasjonen, vil kunne utgjøre et brudd på nettselskapenes plikt til å sørge for markedsadgang, jf. NEM § 4-6 første ledd. Dette betyr at nettselskapene etter gjeldende regelverk har en plikt til ikke å reservere mer

kapasitet til kunden enn det kunden har behov for, og til å stille krav til fremdrift for å opprettholde reservasjonen. Dette vil gjelde både ved forespørsler om tilknytning og kapasitetsøkning, i eksisterende så vel som i planlagt nett.

Nettselskapene har i dag en plikt til å tilknytte kunder som etterspør nettilknytning uten ugrunnet opphold. Den samme plikten gjelder eksisterende kunder som ber om økt kapasitet. Vi er positive til at nettselskapene skal pålegges å registrere og rapportere tiden det tar å tilknytte kunder som ber om kapasitet under 1 MW, og at kravet om at nettselskap med områdekonsesjon skal tilknytte nytt og økt forbruk uten ugrunnet opphold skal formaliseres i forskrift. En rapportering av tilknytningstid bør være standardisert og enkel, slik at det ikke betyr vesentlig merarbeid for nettselskapene. Måling av tilknytningstiden vil incentivisere til rask behandling gjennom at det sikrer at nettselskapene har tilstrekkelig oppmerksomhet på å effektivisere tilknytningsprosessen, og det kan samtidig bidra til å identifisere «best practice» slik at dette kan implementeres av andre nettselskaper. Dette vil være en stor fordel for kunde som ønsker tilknytning, da tid ofte er en kritisk faktor, og lang tidsbruk vil medføre økte kostnader. Dette vil også i større grad gi kundene kunnskap om hvor lang tid ulike tilknytningsprosesser kan forventes å ta. Raskere tilknytninger er et gode for samfunnet, og økt oppmerksomhet på tiden det tar å tilknytte kunder er blant annet tatt opp som en viktig faktor i NOU 2022: 6 Nett i tide – om utvikling av strømmettet og NOU 2023: 3 Mer av alt – raskere.

Med vennlig hilsen

Arne Magnus Hekne
Seksjonssjef klima, miljø og naturmangfold

Lotta Maria Möllerfalk
Rådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.